

knjiga vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrtri leta „ 1.30

Narečnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
karskega društva do-
lazuje list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebna izdaja listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 k.

Rekopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznani se plačuje
od navadne vretice,
če se natisne enkrat,
po 12 k, dvakrat 18 k,
trikrat 24 k.

Štev. 33.

V Mariboru, dne 18. avgusta 1898.

Tečaj XXXII.

Prvi vseslovenski shod kršč.-soci- jalnih delavcev v Ljubljani.

Vsem slovenskim krščansko-soci-
jalnim delavcem po Kranjskem, Šta-
jarskem, Koroškem in Primorskem nazna-
njamo, da bo v nedeljo, dne 18. sept.
1898. v Ljubljani prvi veliki vse-
slovenski shod krščansko-soci-
jalnih delavcev.

Kaj nas nagiba, da sklicujemo tak shod?

Letos praznuje naš ljubljani vladar svojo
petdesetletnico. Ko se vse veseli nje-
govega slavlja, ne smejo zaostati slovenski
delavci. Hvala Bogu! velikanska večina
njihova si je še ohranila zavest dolž-
nostij, ki jih ima do svojega cesarja, za-
vest hvaležnosti do njega, ki je porušil
ovire delavskim organizacijam, ki je v skrbi
za delavsko varstvo in zavarovanje vstvaril
že mnogo koristnih zakonov, ki je zadnji čas
tudi v političnem življenju dal mesto delav-
skemu stanu. Zato bodi njegovega blago-
nosnega dela spominu v prvi vrsti posvečen
naš shod, — dokaz naše sinovske vdanosti
in ljubezni.

Vseslovenski shod sklicujemo, ker
je sedaj bolj kot kdaj treba, da javno prosve-
dujemo proti pogubnemu internacionalstvu,
ki se iz tujine zanaša med naše delavce in
da veličastno pokažemo, da v obrambi na-
rodnih pravic stoji slovenski krščanski delavec
vedno v prvih vrstah.

A še drugih razlogov imamo dovolj. Ža-
lostni, obupni prizori na vseh straneh! Kdo
z žalostjo ne opazuje, kako naglo propadajo

slovenski delavski stanovi sploh? Komu pač
niso znane žalostne razmere slovenskega
delavstva? Kako vsej tej nesreči pomagati?
Premišljajmo, posvetujmo se, delajmo najprej
sami, in Bog bo blagoslovil naše misli in
delo. To je gotovo: če bomo mi storili vse,
kar zahteva od nas krščanska pravičnost pa
krščanska ljubezen, bo tudi Bog storil vse,
česar nam je treba.

Za taka posvetovanja so potrebni shodi.
In zato sklicujemo letos prvi vseslo-
venski shod krščansko-socijalnih
delavcev. Sobratje! Pridi na shod vsak,
kdor le more! Na tem shodu se bomo ozrli
po svetu ter si ogledali, kako si drugod
pomagajo delavci, v prvi vrsti krščansko-
socijalni delavci, potem pa hočemo preudariti,
kako si hočemo mi, vsi slovenski krščansko-
socijalni delavci, skupno pomagati.

Sobratje! Dosedaj smo napravljali le vsak
v svojem ožjem kraju delavske shode, sedaj
nas je pa že toliko povsod, kjer prebivajo
Slovenci, da lahko napravimo velik, veličasten
vseslovenski delavski shod. Na tem shodu
si hočemo znova utrditi svoje prepri-
čanje, znova se naudušiti za misel
krščansko-socijalno.

Ob enem se bo tisti dan blagoslo-
vila naša zastava, zastava slovenskega
krščansko-socijalnega delavstva, zastava vse
slovenske krščansko-socijalne organizacije.
Ta zastava bo zanaprej vidna vez, ki nas
bo vezala in nas vodila v našem težkem boju!

Ker pa bo zastava skupna last vse
slovenske krščansko-socijalne organizacije,
zato vabimo ob enem vsa slovenska društva

te organizacije in sploh vse prijatelje sloven-
skega krščansko-socijalnega delavstva: pridite
k slavnosti blagoslovljenja naše
zastave!

Trdno smo prepričani, da s tem dnevom
naredimo velik, važen korak naprej proti
cilju, ki nam ga je zarisal za neizbrisnimi
črkami poglavar naše svete cerkve, papež
Leon XIII., v blagor in čast slovenskih
delavcev.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1898.

Dr. A. Gregorčič, dr. Jan. Ev. Krek, J. Žičkar,
zastopniki V. skupine. — 1. Za Kranjsko:
Ivan Brus, Nikolaj Bernard, Dr. Jožef Debevec,
Ferd. Debeuc, Anton Finžgar, Jožef Gostinčar,
Jak. Gross, Er. Jaklič, Ivan Jakopič, urednik
«Glasnika», Dr. Ivan Janežič, Franc Jeraj,
Janez Kalan, Franc Karlič, Anton Koder,
Mat. Konič, Valentin Krašovec, Anton Lav-
renčič, J. Lotrič, Ignacij Mercina, Jožef Novak,
Franc Oswald, Ivan Pliberšek, Karol Pollak,
Val. Pretnar, Peter Rozman, Tomaž Rožnik,
Jakob Rižnar, Jožef Sedmak, Janez Sodar,
Luka Smolnikar, Avgust Šinkovec, Andrej
Škriba, Ivan Štefe, Kristof Wilman, Henrik
Zalesjak, Fran Ziller. — 2. Za Koroško:
Valentin Podgorc, Avg. Križaj, A. Rupnik.
— 3. Za Primorsko: Ivan Dermastja, F.
Hočvar, J. Knavs, Martin Mars, V. Nučič,
And. Furlan, Dr. Jos. Pavlica, V. Skerk, Ivan
Šinkovec. — 4. Za Štajarsko: Peter Er-
javec, Jakob Gselman, Fran Hrustel, Jožef
Kregar, J. M. Kržišnik, Martin Matek, Fran
Ploč, Nikolaj Putrih, Martin Slatinek, Alojzij
Sket, Fr. Sterbenk, Karol Tratnik.

Listek.

Iz boja za sv. vero.

(Konec.)

«Obljubim» rekel je poročnik in njegove
oči so se zasvetile s sveto navdušenostjo.
Potem vzame starka malo svetinjo, na kateri
je bila podoba Matere božje in podajoč mu
svetinjo reče:

«To svetinjo ti dajem za spomin, in te
priporočam tisti, katere podoba tukaj vidiš,
da te varuje, da je s svojo pomočjo vedno
pri tebi ter te brani pred skušnjavo.» Roke
so se ji tresle in iz oči so se ji potakale
vroče solze.

Naenkrat so se oglasile vojaške trobente.

Mati pritiska na svoje srce še enkrat
ljubega sina in zaznamujoč mu sv. križ na
čelo vzdihne:

«S tem znamenjem sv. križa te izročujem
Najvišjemu in božji Porodnici, kateri se boš
zdaj daroval, s tem križem blagoslovim vsako
tvojo stopinjo, da . . .

Glasneje so se oglašale trobente.

«Dolžnost me kliče, ljuba mati,» rekel
je častnik, objemajoč jo. Starka ga je še
enkrat poljubila na čelo in še enkrat ga je
pogledala, kakor da bi ga nikdar več ne
videla; mladi poročnik se je oprostil iz ob-

jema svoje matere, ki je milo vzdihovala
in molila.

Ko je Nikolajev prišel k svojim vojakom,
videl je, da je sovražnikov veliko večje šte-
vilo in da besno napadajo svoje nasprotnike.
Izmed njegovih vojakov jih je že več padlo
in nekateri so že začeli omahovati. Tega se
je Nikolajev vstrašil, vstopil je v prvo vrsto
in zaklikal:

«Za Mater božjo! Naprej!»

«Kakor da bi jih nevidna moč podpirala,
so se njegovi vojaki ohrabрили in na sovraž-
nika z novo močjo udarjali. Nikolajev je vzel
vojaku, ki se je boril blizu njega, zastavo z
Materjo božjo, in z mečem v roki se je
zagnal v sovražne Turke.

Divje je besnel boj. Toda glej, v kratkem
so se začeli Turki nazaj pomikati, in nazadnje
tudi bežati. Bolgari pa za njimi; in hvalili
in častili so Mater božjo, ki jim je v hudi
stiski prihitela na pomoč.

In Nikolajev? Našli so ga mrtvega; v
roki je držal zastavo božje Porodnice. Umrl
je kakor junak in mučenec za sv. vero.
Blagoslov materin ga je spremljal v smrt.
V bolgarskem narodu pa še živi njegov spomin.

Slovenci v Marijinem Celju.

Kakor je bilo po naših časnikih nazna-
njeno, je vozil dne 10. avgusta t. l. poseben

vlak slovenske romarje v Marijino Celje. Ob
določeni uri je čakal v Celju vlak zjutraj ob
2:40 in odvedel čez 300 romarjev iz Savinjske,
Šaleške in Savske doline proti Poljčanam.
V Št. Juriju in na Ponkvi pridružili so se
drugi romarji, posebno velika četa je čakala
v Poljčanah; ko so se še v Slov. Bistrici
pridružili nad 100 broječi Bistričani, Lapor-
jani in Pohorci, bil je vlak se svojimi 19
vozovi prenapolnjen. Na Pragarskem morali
so se priklopiti 4 vozovi, da so pobrali ro-
marje, ki so čakali od Pragarskega do Ma-
ribora. V Mariboru je dobil vlak še 13 vozov
in še drugo lokomotivo, tako da se je železna
kača s 36 vozovi impozantno zvijala proti
slovenski meji, kjer je v Spielfeldu zopet
zadnjih 300 romarjev vstopilo. Zdaj je šlo
urno naprej, ker je vlak le redko postajal.
Iz vozov pa se je ob vsehajajočem solncu daleč
po Graškem polju in po gornjestajskih
hribih razlegala slovenska molitev in od-
mevala slovenska pesem.

V Kapfenbergu je bilo treba izstopiti in
se preseliti na drugo železno ožjo tir, ki
pelje proti Au-Seewisenu. Kar so imeli
praznih vozov, so jih vpregli, pa vseh 1700
slovenskih romarjev vendar niso mogli naen-
krat v vsakovrstne vozove stlačiti. Saj jih
je bilo videti, da so v lozah in iz živinskih
vozov gledali, kakor 40 mučenikov.

Kmečki stan.

Večkrat se sliši govoriti, da je kmečki stan prvi in najvažnejši stan vsake države. Res, ako se oziramo na plačevanje, tedaj je brezdvomno kmečki stan na prvem mestu, kajti nikomur so ne nalaga na ramena toliko davčnih bremen, kakor ravno kmečkemu stanu. Kar pa se tiče očetovske skrbi za kmečki stan od strani vlade, je pa ta stan zadnji v državi. Za noben stan ne skrbi vlada tako malo kakor za kmeta.

Vse stanove jemljejo vlade pod svoje okrilje, le kmečki stan je prepuščen samemu sebi in svoji usodi. Plemenitaški stan je poseben ljubljenelec državnih krmarjev. Če ima človek pred svojim imenom le besedico plemenitaš, grof, baron, knez, že je sposoben za najvišja in najuplívnejša mesta državne službe. Kdor ima srečo, da ga je rodila plemenitaška, njemu ni treba nadarjenosti, vstrajnega učenja, ampak zadostuje, da ostane pri življenju. Služba zanj že pride ob pravem času. Ali nima najboljših mest v naši državi plemenitaštvo v rokah? Kmečki sinovi ostanejo le na nižjih službah, kjer je mnogo, mnogo dela, na višja mesta, kjer je mnogo naslovov in dohodkov, pa se ne morejo povspeti.

Kakor plemenitaški stan, tako ima posebne predprave v državi tudi bogataški stan. V stan bogatašev prištevamo pred vsem kapital, tovarn, veleobr., in posest latifundij. Bogatinu se vedno s plačevanjem prizanaša, da bi kje ne postal polagoma reven. Njemu na ljubo se izdajajo vse mogoče postavbe, da lahko prospeva. Daja se mu svoboda, da se prosto giblje na vse strani. Velikim podjetjem se dajejo posebne podpore, da se omeji nevarnost za izgubo. Plemenitaši in bogataši imajo tudi politične predprave. Gosposka zbornica je popolnoma njihova. Za poslansko zbornico imajo svoje kurije, ki jim neovrgljivo jamčijo strogo, po številu določeno zastopstvo v zbornici. Kakor mati na svojega otroka, tako pazi država na svoje plemenitaše in bogataše.

In kako se godi kmečkemu stanu? Slabo, izborno slabo. Vsled sleparskega početja, borziancev in spekulantov, koje početje vlada gleda mirnim srcem, nimajo kmečki pridelki nobenih cen več. Delo se kmetu potemtakem več ne izplačuje. Samoumevno je da kmet izgublja vsled tega vse veselje za svoj lep stan, če vidi da se ne plačuje več njegova pridnost, njegova skrbna požrtvovalnost in njegova skromnost. Kjer pa se delo več ne izplačuje, tam morajo nastati dolgovi. In kmečki stan je zadolžen čez glavo. Boben

poje dan za dnevom smrtno pesem posestvom, ki so stoletja prehranjala jeden rod. Nad 10.000 gospodarstev se proda v Avstriji vsako leto potom prisilne dražbe.

Od l. 1848 do 1859 se je pri nas na Avstrijskem odpravila tlaka in desetina. Na vse grlo se je kričalo, da je sedaj napočila za kmete nova doba. Toda ali se je res pokazal kakšen napredek? Ne, kar se je prej na desetini in tlaki moralo plačevati, toliko in še mnogo več se mora sedaj šteti za vojaške suknje, smodnik, tope in puške.

Kmečki stan umira, a vlada se ne zgane, da bi mu ponudila zdravilo ter rešila smrti. Z odločnim in pravičnim postopanjem bi že davno lahko rešila jezikovno vprašanje, ki ji sedaj ne da spati ne po noči ne po dnevi. Toda odločnosti naše vlade ne poznajo in pravičnosti se bojijo. Medtem pa delavski stanovi, med njimi tudi kmečki stan, vedno bolj hirajo. Kdo ve, ali ne bo že prepozno, ko se vlada vzdrami iz svoje nebriznosti za družabne razmere? Naši državi se bližajo hudi in nevarni časi.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V lšlu, kjer prebiva sedaj cesar za nekoliko časa, bilo je posvetovanje ogrskih in avstrijskih ministrov o nagodbenem vprašanju. Zmagal je neki ogrski ministerski prezident Banffy s svojimi nazori, vsled česar je stališče našega ministerskega predsednika grofa Thuna precej omajeno. Minister zunanjih zadev, grof Goluhovski, je do zadnjega časa podpiral našega predsednika, a sedaj jo je krenil na Banffyjevo stran. Banffy zahteva, da se snide državni zbor, kateremu naj vlada predloži nagodbo z Ogrsko. Ako se ne doseže noben uspeh, potem naj cesar določi kvoto vplačevanja, in Avstrija naj potrdi nagodbo s pomočjo § 14, Ogrska pa v državnem zboru. S tem bi se sklenila pogodba le na korist Ogrske.

Kranjsko. Odposlanstvo kranjske odvetniške zbornice je bilo pri pravosodnem ministru, dr. Ruberju, da se je pritožila zoper znani sklep višjega sodišča v Gradcu, ki je odklonilo slovenščino in proglasilo nemščino za izključni uradni jezik. Minister je odposlanstvo prijazno vsprejel ter rekel, da je ravnalo nadsodišče v Gradcu popolnoma nepravilno. Obljubil je, da bo vse storil, kar je mogoče v sedanjem političnem položaju. No s tem sicer ni nič rečeno, ker sedanji poli-

tični položaj je za nas jako neugoden, a minister je vsaj načeloma obsodil ravnanje graškega nadsodišča ter pokazal svojo dobro voljo.

Primorsko. V Branici so postavili spomenik slovenskemu junaku Andreju baronu Čehovinu, ki je bil tudi vitez reda Marije Terezije ter odlikovan z zlato in srebrno zaslužno svetinjo. Bojeval se je v Livorni, Sommacompagni, Montanari in Novari. Na spomeniku je na sprednji strani nemški in na zadnji strani, ki je obrnjena proti hiši, slovenski napis. Torej celo Slovenci dajejo svojemu materinemu jeziku komaj drugo mesto. Žalostno, žalostno!

Dalmatinsko. Odkar je dr. Gerčer, ki je nam Štajarcem znan od sodišča v Celju, v Dalmaciji, se vedno bolj množe zaplenitve ondodnih časnikov in sicer tako, da je v nevarnosti nadaljni obstoj časništva. Proti takemu postopanju pritožili so se uredniki listov »Narodni List«, »Dalmata«, »Srbski Glas« in »Katolička Dalmacija«, pri pravosodnem ministru dr. Ruberju in le želeli je, da bi ta njih korak ne bil brezvspešen. Pa tudi način zaplenjenja je zelo čuden. »Narodni List« namreč piše, da so mu zaplenili jedno številko še le 6 ur potem, ko so vposlali političnemu oblastvu obvezne iztise. Umevno je, da ima vsled tega list ogromno škodo. Zaplenjujejo se pa tudi vse mogoče stvari. Tako so v jedni številki omenjenega lista zaplenili hrvatski prevod članka 13. temeljnih zakonov.

Vnanje države.

Vojska. Sedaj bi pravzaprav morali imeti že napis: Mir, kajti mir med Ameriko in Španijo je že sklenjen. Mirovni protokol se glasi: Španjska se odpoveduje nadvladju na Kubi ter odstopa Zjedinjenim državam Portorico in jednega izmed ladronskih otokov po izbiri Zjedinjenih držav. Amerikanci obdrže mesto, zaliv in pristanišče Manila, dokler se ne sklene mir in ne uravna filipinsko vprašanje. Španjci morajo takoj ostaviti Kubo Portorico in druge Antile. Komisija za določanje mirovne pogodbe se snide v Parizu najdalje do 1. oktobra. Komisija za izpraznjenje Kube in Portorico se snide v Havani in St. Juan de Portorico najdalje v 30 dneh po podpisu protokola. Sovražnosti se nehajo, čim bo podpisan protokol. Dotični ukazi so že odšli na posamične poveljnike. Vojska je torej končana.

Srbsko. Srbija je popolnoma zavozila s svojo politiko. Celo razmere z Dunajem niso najboljše. Razkralju Milanu se je dalo

kmetski pratiki. V Kapfenbergu zaostalim obljubil je načelnik postaje, da se peljejo za odšlimi z vlakom, ki odhaja ob pol 12 uri. Med tem časom je maševal za romarje v farni cerkvi poljčanski kapelan č. g. Anton Šebat. Petje oskrbel je poljčanski organist z izurjenenimi svojimi pevkami. Nemcem je slovensko cerkveno petje čudno dopadalo. Načelnik postaje pa besede ni držalo, ampak zaostali romarji so morali čakati do pol 3 ure popoldne. Ko bi č. g. Šebat se ne bil potegoval za zaostale, menda bi še bili tisti dan v Kapfenbergu zaostali. Ko bi načelnik ne bil 93 zaostalih romarjev za 400 imel, kakor je napačno naprej poročal, bi jim ne bilo treba tako dolgo čakati, ampak bi se bili v poštni vlak ob pol 12 uri prav lahko stlačili. Pa prestano je.

Vsprejem v Marjinem Celju je bil posebno slovesen. Prišli so s križem, duhovnikom in godbo nasproti. Kaj lepo odmevalo je po mrzlih hribih odpev slovenskih Marjinih litanij. Po prihodu v cerkev milostne, čudodelne Matere božje stopi poljčanski župnik in duh. svet. č. g. J. Lenart na prižnico in v imenu romarjev pozdravi Marijo.

Drugi dan darovale so se sv. maše pri milostnem oltarju. Slovesna sv. maša in pridiga je bila ob 9. uri. Pridigoval je preč. g. duh. svet. in župnik framski Simon Gabere

o težavah in o plačilu Marijinega romarja. Popoldne ob 5 uri je bila zopet pridiga, v kateri je č. g. Martin Medved, kapelan v Slov. Bistrici slavil Marijo.

Zvečer ob 8. uri so priredili romarji s svojimi spremljajočimi 15 duhovniki vrtce. Divni pogled je bil gledati toliko lučic v dolgi vrsti okrog cerkve in čarobno-krasno se je razlegala slovenska pesen 17 stotin romarjev v tiho mirno noč.

12. avgusta maševalo se je že ob 3. uri zjutraj, da so romarji lahko pravočasno odhajali proti domu.

Marsikateremu romarju solzilo se je pri slovesu oko — Bog ve, ali se še kedaj zopet sem napotimo ali ne. Domu vračajoče romarje srečal je v Au-Seewiesenu dunajski župan Lueger, kateri je postal in popraševal, kdo so ti romarji, ki tako krasno prepevajo.

Dne 11. avgusta odposlale so se v imenu romarjev tudi trojne brzojavke in sicer 1.) svetemu očetu Leonu XIII. v Rim, 2.) presvetl. cesarju Francišku Jožefu I. na Dunaj in 3.) prevzvišenemu knezu in škofu Mihaelu Napotniku, ki so bivali omenjeni dan še pri zadnjem svojem birmovanju v videmski dekaniji. Povdarjalo se je v teh brzojavih, da se verno slovensko ljudstvo spominja pri čudodelni Materi božji v pobožni molitvi visokih jubilejantov. Še tisti dan prišel je

brzjaven odgovor milostljivega kneza iz Vidma v Marjino Celje glaseč se: »Bog blagoslovi lavantinske romarje, kateri v Marjinem Celju pobožno molijo za svojega nadpastirja. — Mihael, knez in škof.«

Drugi brzjaven odgovor dospel je 12. avgusta popoldne v Marjino Celje iz Rima, glaseč se: »Beatissimus Pater peregrinorum Lavantinorum devotionem apostolica benedictione amantissime muneratur. — M. Card. Rampola. (Sveti Oče povračajo za molitev lavantinskih romarjev iz srca radi z apostolskim blagoslovom).«

Letos je bila udeležba izvanredno velika; med romarji šteli smo tudi 15 slovenskih duhovnikov: Anton Hajšek, čast. kanonik in dekan v Slov. Bistrici; Jožef Kralj, dekan v Zaverči; Simon Gabere, duh. svet. in župnik v Framu; Janez Lenart, duh. svet. in župnik v Poljčanah; Martin Medved, kapelan v Slov. Bistrici; Štefan Pivec, kapelan v Skaljah; Franc Višnar, kapelan pri Sv. Križu poleg Slatine; Anton Šebat, kapelan v Poljčanah; Kumer Karol, kapelan v Konjicah; Anton Šorn, kapelan pri Mariji Snežni; Anton Postružnik, kapelan v Šmartnem pri Šaleku; Anton Šalamon, kapelan v Apačah pri Radgoni; Anton Jerovšek, kaplan v Vojniku; Franc Hlastec, kapelan v Vitanji in Mirosl. Horvat, kapelan v Hajdini.

razumeti, da ga ne bi radi videli na Dunaju ob jubilejnih slavnostih cesarja Franca Jožefa. Odnosaji do Črnogore in Bolgarske pa so itak že dolgo napeti. Nasproti Rusiji se je razmerje tudi shujšalo, kajti govori se, da pojde zastopnik Rusije na dopust za nedoločen čas. Taki dopusti so navadni, kadar se mislijo diplomatske zveze popolnoma pretrgati.

Cerkvene zadeve.

Nova sv. maša.

Sv. Lovrene nad Mariborom.

Po dolgih šestih letih obhajali smo pri nas zopet prelepo cerkveno slovesnost, novo sv. mašo, katero je daroval č. g. Ivan Jurko dne 7. t. m. Cerkevna svečanost se je pričela ob 1/2 10. uri s slavnostnim sprevedom iz župnišča v farno cerkev sv. Lovrenca, kjer se je takoj pričela med mnogobrojno asistenco slovesna sv. maša. Pridigo je prevzel velečast. g. kanonik, dr. Ivan Mlakar, ki je po reku: »Zdaj pa ostanejo vera, upanje in ljubezen; te tri, večja izmed teh pa je ljubezen« (I. Rom. 13, 13.) s poljudnimi besedami razložil ljubezen duhovnika do trpečega zemljana, katera ljubezen spremlja človeka od zibe do groba, da, še celo na oni svet.

Med službo božjo pa je pel domači mešani zbor pod spretnim vodstvom gosp. J. Schatz-a Attenhofferjevo mašo z lepimi ulogami. Bodi mu na tem mestu, kakor tudi gč. pevkinjam in gg. pevcem izrečena najprisernejša zahvala.

Po dokončanem cerkvenem opravi smo šli na Brezočnikov dom. Pobožna Brezočnikova hiša je priskrbeli g. novomašniku in vsem gostom prelepo domačo veselico, ki se je pri lepem vremenu prav dobro obnesla. Pri tej priložnosti se je zahvalil g. novomašnik č. g. kanoniku dr. Mlakarju za velike dobrote, katere je prejemal že za gimn. študij, zlasti pa, ko je ležal na smrt bolan; takrat so ga č. g. kanonik skoraj v vsako uro obiskali ter ga tolažili. Sklenil je svoj govor z besedami: »Vam, č. g. kanonik se imam zahvaliti, da še živim in da sem dosegel svoj cilj«. Č. g. kanonik ga zagotavlja potem, da jim je bil g. novomašnik vedno na srcu ravno zato, ker je bil vedno bolan, in da jih sedaj veseli, da je zopet zdrav in krepak.

Ganljiva je bila pesmica, katero je izvrstno deklamovala gđe. Julika Ladinik, prva

družica. V pesmi je naglašala nasproti gosp. primicijantu, naj bode vedno in povsod vnet slovensk duhoven, izročivša mu nazadnje krasen šopek s slovenskimi trakovi.

V ponedeljek je bila slovestna maša v sentkriževski cerkvi. Proti večeru došli so novi gosti iz Maribora, med njimi č. g. učni prefekt, A. Korošec, kateri nas je razveselil z navdušenimi govori. Bili smo ravno najboljše volje, kar nastane pri Tkavčevem posloju blizu Radegunske cerkvice ogenj, ki je upelnil hišo in dvoje gospodarskih poslopij. Gostje so hiteli braniti in to je bila sreča, ker sicer bi zgorelo pri močnem viharju gotovo še več hiš.

Gospodarske stvari.

Poučni shod o sadjereji v Jarenini.

Na povabilo tukajšnega kmečkega bralnega društva je prišel v nedeljo dno 31. julija gosp. potovalni učitelj, Ivan Belé iz Maribora, da bi nas poučeval o sadjereji. In res, prav zanimivo in poljudno je razlagal, kako naj bi ravnali, da bi nam sadjereja prinašala večji dobiček.

Če hočemo imeti čvrsto rodno sadno drevje, mu moramo za hrano skrbeti, moramo mu gnojiti. Na to pa ljudje ali pozabljajo ali pa napačno ravnajo. Gnoj devajo k deblu, kar pa drevesu malo koristi. Drevo se mora gnojiti na koncu korenin, od tod se krepi potem celo drevo. Drevo, ki se mu nič ne gnoji, je slabotno, poganja prav dolge korenine, ki iščejo po zemlji hrane, drevo pa, ki je oskrbljeno s hrano, ima krajše korenine pa toliko bolj čvrsto deblo.

Dober gnoj za sadno drevje je kompost in tekoči gnoj ali gnojnica; slednje ljudje žal premalo cenijo, ker je dostikrat sploh ne porabijo. Pameten sadjerejec zaliva spomladi in poleti drevesne korenine z gnojnico stansano z 2/3 vode, ker sama gnojnica bi bila premočna; drevo potem bujno raste in bo tudi prihodnje leto rodilo.

Govorec o gnojenju je govornik posebno za travnike priporočal umetna gnojila, kakor Tomasovo žlindro in kajnit, ki se dobi v Mariboru v kemiškem poskušališču. Umetna gnojila so žal pri nas v Jarenini skoraj popolnoma neznana.

Kmet naj bi vsak prostor porabil za sadno drevje. Tako delajo na Češkem, kjer imajo travnike večinoma zasajene s sadnim drevjem. Drevesa se sadé v vrstah 30 metrov narazen, drevesa sama naj bodo druga od

drugih 4 metre oddaljena. Zemlja se zrigola in pognoji; vmes se lahko orje in kosi. Tako ima kmet od travnikov lahko dvojen dobiček; taka s sadnim drevjem zarastena polja so tudi bolj v zavetji pred viharji. Pri takih nasadih naj bi se tudi sadjerejec oziral na rano sadje, ki daje denar, ko se ga od nikoder drugod ni mogoče dobiti. Pri slivah se ne smejo presajati izrastki iz korenin, ker vsak poznejši izrastek ima slabši sad, nego sadjerejec naj nabira koščice, katere naj čez zimo shrani v pesku, da ne izgube kalivosti; koščice spomladi posejaj, mladike pa pocepi in imel bo sčasoma veliko lepega zlahtnega sadja. Drevja ne pusti preveč visoko rasti, če ostane bolj pritlikovo, prej rodi in dá prej gospodarju kaj skupiti.

Da sadno drevje dostikrat slabo rodi, so krivi pregosti nasadi in pregoste veje in krone. Tukaj naši kmetje mnogo grešijo. Dokler še je drevje mlado, še shaja, ko pa nekoliko zraste, se vse križa, da je pod drevjem kar tema; seveda se tako gosto drevje med seboj ovira v rasti in razvoju. Skrbeti je za to, da so vrhovi ali krone svetle; zato treba pregoste veje, posebno take, ki se križajo in pa suhe veje izrezati; to se lahko še sedaj v avgustu zgodi, ker vsakdo lahko najde, kje je treba kaj iztrebiti. Pri izrezovanju pa se ne smejo puščati štori ali veliki obrezki, nego veja se naj kar pri deblu odžaga ali odreže; v te štore pride kmalu gnjiloba in črv, ki dostikrat celo drevo uniči. Male rane same zarastejo, velike pa se naj zamažejo s tērom ali s smolo, s katero se mažejo plotovi in kolje.

Velik škodljivec sadnega drevja je mal keber, ki se imenuje cvetoder. Ta je letošnje pomlad mnogokje sadno letino pokvaril. Drevje je lepo cvetelo, toda ta škodljivec je sad že v cvetu uničil. Kaj storiti proti temu škodljivcu? Treba je drevje strgati, da se v drevesnem mahu kebrova zalega uniči; zato se naj pod drevo razgrne rjuha, potem pa se naj postrgani mah in kebrji vržejo v ogenj. Ti škodljivci pridno delujejo spomladi. Zato v maju zjutraj ali zvečer naglo stresli drevo in keberčki bodo popadali na razgrnjeno rjuho; potem pa v ogenj z njimi. Kjer so letošnje pomlad tako ravnali, imajo sedaj mnogo sadja.

To je kratka vsebina Belétovega poučnega govora.

Drug gospod je na to v precejšnjem številu zbrane sadjerejce opozarjal, naj bi se bolj poprijeli umnega naprednega gospodarstva. Vsak bi rad več skupil, več pridelal; kdor pa hoče kaj več dobiti, mora tudi v ta namen kaj več storiti. Pa kamor se človek

Vsi ti čestiti gospodje so pridno spovedovali domače romarje, za kar jim srčna zahvala.

Posebno hvalo izrekamo tudi prečast. superijorju in dekanu, našemu vrlemu rojaku iz Trbovelj, o. Selevšek, ki je tako vesel bil svojih domačih romarjev in večino duhovnikov v gostoljubnem samostanu z vsem preskrbel.

Srčna hvala naj bo javno izrečena gosp. pridigarjem veleč. g. Simonu Gabercu, Janezu Lenartu in Mart. Medvedu. Iskreno zahvalo zasluži istotako gosp. Ferdo Ivanuš, trgovec v Poljčanah, ki se je mnogo trudil in ubijal pri prireditvi tega podjetja in zato nobene odškodnine ne zaračuni, temveč ves eventualni čist dobiček kakor prejšnja leta prepusti dobrim namenom, osobito poljčanski cerkvi. Čast, komur čast.

Slednjič še hvalo vsem, ki so po posameznih farah se trudili s prodajanjem voznih listov in sploh vsem, ki so pripomogli k tako krasnemu romanju.

Maron, mladi spoznovalec z Libanona.

(Povest. — Prevel A. J.)

(Dalje.)

Ko se Druzi nekoliko oddaljijo, pošepče Maron svojemu prijatelju: »Pokliči jih še

nazaj in vprašaj jih, katero maronitsko vas bodo zdaj prvo napadli. Če ti bodo povedali, potem zapovej poglavarju, da čaka z napadom, dokler ti ne prideš.«

Ali stopi nekaj korakov za Druzi in jih pokliče nazaj. Ko stopijo okoli njega, jim reče: »Kaj ne, zdaj bodete najprvo napadli samostan Deir Mišmajši?«

»Ne, gospod,« odgovori Druz nekoliko začuden. »Naš poglavar je namenjen še to noč odriniti proti mestecu Deir el Kamar. Tamkaj se namreč zbira 6000 Druzov, da bi napadli bogato mesto.«

»Dobro,« odgovori Ali. »Povej svojemu poglavarju, da je ta napad preložen. Poglavar naj čaka na moj dohod.«

»Da, mi bomo vse pokorno sporočili,« pravijo Druzi in nadaljujejo svojo pot.

Ko pride Ali zopet v pastirjevo kočico, ga vpraša Maron: »Kateri vasi velja prvi napad?«

»Deir el Kamar hočejo napasti s 6000 možmi,« reče Ali.

»Deir el Kamar?« se čudi Maron. »Tam je vendar toliko Maronitov! Ako se Druzom posreči ta napad, potem bodo prelili strašno veliko krščanske krvi. Midva morava takoj na pot, da svariva tamošnje Maronite!«

»Pa pota v mesto so zdaj že zasedena od Druzov,« meni Ali.

»To je res,« odgovori Maron. »Znabiti pustim tebe tukaj pri svoji materi in sestri in grem sam v Deir el Kamar. To si moram še premisliti. Kupi zdaj hitro 30 koz od pastirja in jih dobro plačaj. Da pa ne bode ničesar slutil in sumil, mu reči, da koze rabijo tvoji spremljevalci. Odkupi mu tudi ves kruh, ki ga ima.«

Medtem prinese pastir dve skledici mleka in velik hleb kruha, ter vse postavi pred Alija rekoč: »Jej in pij, moj mladi gospod. Alah ti naj blagoslovi.« Ko pa ne zapazi več Druzov v koči, vpraša Marona po njih. — Maron mu naznani, da jih je Ali poslal z naročilom v Djecin. Maron in Ali jesta in pijeta, da se okrepčata. Potem reče Ali pastirju, naj mu proda še 30 svojih lepih koz. Star možak v začetku niti verjeti noče. Ko pa zagleda rumene cekine, ki mu jih je Ali naštel po jednega za dve kozi, se silno razveseli in reče: »Mladi gospod, Vas je sam Alah poslal. Jaz sem se vedno bal, da me bodo hudobni Maroniti oropali mojih koz. Zlato je v tem nemirnem času bolj varno, ker je lahko zakopljem. (Dalje prih.)